

ОСОБЛИВОСТІ ПЛЕМІННИХ СТАД УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ЗА ПОЛІМАСТІЄЮ ТА ПОЛІТЕЛІЄЮ

*Н. І. Клопенко**

Білоцерківський національний аграрний університет

Дослідження проведено у стаді корів української чорно-рябої молочної породи в племзаводах ТОВ «Сухоліське», СК АФ «Матюші» та племрепродукторі ТОВ АФ «Глушки» Білоцерківського району Київської області.

Метою наших досліджень стало вивчення впливу частки спадковості за поліпшувальною голштинською породою на частоту захворюваності корів стада на полімастію та політелію.

При вивченні поширеності додаткових дійок різної локалізації нами встановлено, що з підвищенням частки спадковості за голштинською породою частота багатодійковості збільшується. Серед досліджуваних груп найменшою поширеністю багатодійковості характеризувались корови другої групи. У племзаводі ТОВ АФ «Глушки» серед тварин другої групи частка корів з додатковими дійками різного розташування була меншою і становила 6,9 %, з них у 3,4 % корів відмічається атрофія часток вим'я порівняно з коровами першої групи, частка яких становить 7,8 %, з них у 2 % корів теж виявлено атрофію часток вим'я.

У СК АФ «Матюші» серед тварин другої групи частка корів з додатковими дійками різного розташування теж виявилась меншою і становила 5,7 %, з них у 2,6 % корів відмічалася атрофія часток вим'я порівняно з коровами першої групи, відсоток яких становив 7,2, з них у 1,9 % корів теж виявлено атрофію часток вим'я.

Така ж тенденція спостерігалася і у ТОВ «Сухоліське». Серед тварин другої групи частка корів з додатковими дійками різного розташування менша порівняно з коровами першої групи.

Диференціація всіх корів залежно від частки спадковості за голштинською породою показала, що частіше зустрічаються додаткові дійки у корів першої групи, частка яких становить 8,4 %, з них у 2,3 % корів виявлено атрофію часток вим'я порівняно з коровами другої групи, частка яких становить 6,7 %, з них у 3,3 % корів теж виявлено атрофію часток вим'я.

Більшість дочок з додатковими дійками частіше хворіють на мастит, що як правило призводить до атрофії окремих часток вим'я.

У племзаводі ТОВ АФ «Глушки» кількість дочок з полімастією та політелією коливається від 2,3 % до 16,6 %, відповідно коливається і кількість дочок з атрофією часток вим'я від 2,6 % до 4,3 %. Так найбільшу кількість додаткових дійок виявлено у дочок бугая Аллегро 1296089321 частка яких становить 25 %, з них у 4,3 % корів виявлено атрофію часток вим'я, а найменша кількість додаткових дійок є у дочок бугая Артист

* Науковий керівник - доктор с.-г. наук, член-кор. НААН І. А. Рудик

6284191, частка яких становить 2,3 %, при цьому атрофію часток вим'я не виявлено. А у дочок бугаїв Дуранго 7255529, Б. Бюік 10789585, Магнум 126511354, Люксьор 2283419, Фордж 5440063 взагалі не виявлено додаткових дійок відповідно немає атрофії часток вим'я.

У СК АФ «Матюші» кількість дочок з полімастією та політелією коливається від 7 % до 50 %, відповідно коливається і кількість дочок з атрофією часток вим'я від 1,1 % до 10 %. Так найбільшу кількість додаткових дійок виявлено у дочок бугая Ф. Порш 2126847, частка яких становить 10,1 %, з них у 3 % виявлено атрофію часток вим'я, а найменша кількість додаткових дійок – у дочок бугая Лютого 4041, частка яких становить 8,3 %, при цьому атрофію часток вим'я не виявлено. У дочок бугаїв Хавен 839341389, Г. Т. Д. Бета 2292215, Кобзар 5312, Х. Хадлі 123055802, К. М. Люксьор 2283419 теж не виявлено додаткових дійок та відсутня атрофія часток вим'я.

Така ж тенденція спостерігалася і у ТОВ «Сухоліське», де кількість дочок з полімастією та політелією коливається від 9,5 % до 25 %, відповідно коливається і кількість дочок з атрофією часток вим'я від 3,1 % до 10,3 %. Так найбільшу кількість додаткових дійок виявлено у дочок бугая Хорошого 263, частка яких 11,2 %, з них у 4,4 % виявлено атрофію часток вим'я, а найменша кількість додаткових дійок є у дочок бугая Велетня 5051, частка яких становить 9,5 %, при цьому атрофію часток вим'я не виявлено. У дочок бугаїв Мупбін 5417880, Кобзар 5312, Ділайт 5422064 кількість додаткових дійок та атрофії часток вим'я не виявлено, що свідчить про їх генетичну цінність за цими ознаками.

Деякі вчені вважають, що багатодійковість є ознакою високої молочності. Результати наших досліджень свідчать про незначний вплив наявності додаткових дійок на молочну продуктивність.

У племзаводі ТОВ АФ «Глушки» із зростанням у корів відсотка полімастії та політелії рівень надою збільшується. Так у групі корів, частка багатодійковості яких коливається від 0–9 % надій становить 6690 кг ($P < 0,95$), що на 48 кг менше від групи корів з часткою полімастії та політелії 20–29 %, молочний жир у групі корів з багатодійковістю 0–9 % становив 233 кг ($P < 0,95$), що на 8 кг менше від групи корів з часткою полімастії та політелії 20–29 %, ($r = + 0,723$).

У СК АФ «Матюші» із зростанням у корів відсотка полімастії та політелії рівень надою знижується. Так у групі корів, частка багатодійковості яких коливається від 0–9 % надій становить 7317 кг ($P > 0,999$), що на 1200 кг більше від групи корів з часткою полімастії та політелії 20–29 %, відсоток жиру становить 3,4 % ($P > 0,999$), що на 0,1 кг більше за групу корів з часткою полімастії та політелії 20–29 %, молочний жир становить 201 кг ($P < 0,95$), що на 11 кг більше за групу корів з часткою полімастії та політелії 20–29 %, ($r = + 0,632$).

У ТОВ «Сухоліське» із зростанням у корів відсотка полімастії та політелії рівень надою навпаки збільшується. Так у групі корів, частка багатодійковості яких коливається від 0–9 % надій становить 5046 кг ($P < 0,95$), що на 104 кг менше від групи корів з часткою полімастії та політелії 20–

29 %, молочний жир у групі корів з багатодійковістю 0–9 % становить 185 кг ($P < 0,95$), що на 3 кг менше за групу корів з часткою полімастії та політелії 20–29 %, ($r = + 0,959$). Але дані коефіцієнта рангової кореляції свідчать про зв'язок молочної продуктивності з наявністю у корів полімастії та політелії.

При вивченні поширеності додаткових дійок різної локалізації нами встановлено, що з підвищенням частки спадковості за голштинською породою частота багатодійковості зменшується. Серед досліджених груп найменшою поширеністю багатодійковості характеризувались корови другої групи. Корови з додатковими дійками частіше хворіють на мастит, що, як правило, призводить до атрофії окремих часток вим'я. Тому цю ознаку не слід ігнорувати під час добору корів для машинного доїння та як одну із селекційних ознак. Але є плідники, у дочок яких додаткові дійки та атрофію часток вим'я не виявлено, що свідчить про їх генетичну цінність за цими ознаками. Встановлено незначний вплив наявності додаткових дійок на рівень молочної продуктивності, але високі показники коефіцієнту рангової кореляції свідчать, що багатодійковість є ознакою високої молочності.

УДК 636.2.033

ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ БУГАЙЦІВ ПОЛІСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ У ЗОНІ З РІЗНИМ РІВНЕМ РАДІАЦІЙНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ПОЛІССЯ

А. М. Кобилінська

Інститут сільського господарства Полісся НААН

Науково обґрунтоване ведення м'ясного скотарства дає змогу використовувати забруднені радіонуклідами землі при виробництві яловичини. Використання бугаїв-плідників з високою племінною цінністю – найвагоміша складова підвищення генетичного потенціалу продуктивності м'ясної худоби у сучасній системі великомасштабної селекції. Внутрішні органи і залози внутрішньої секреції відіграють важливу роль у формуванні конституції, продуктивності і міцності здоров'я, вивчення їх має велике значення для теорії і практики сучасного тваринництва.

Метою досліджень було вивчити масу внутрішніх органів (I, II категорії) бугайців різних ліній поліської м'ясної породи в зоні з різним рівнем радіаційного опромінення Житомирщини.

Дослідження проводили у двох господарствах Житомирщини. Радіаційна забрудненість земель яких становила – до 5 Ки/км^2 в СТОВ «Тетірське» та – 5–10 Ки/км^2 в ПОСП «Зірка». Було сформовано групи – аналоги молодняку двох ліній поліської м'ясної породи. Молодняк знаходився на вільному підсисі до 6-місячного віку. Використовувались корми власного